

**Regionální hodnocení kvality
sociálního prostředí – případová
studie České republiky**

Hlavní přístupy k hodnocení sociální komponenty společenského rozvoje

- **Sociologické přístupy :**

objektivní indikátory kvality života (objective well-being)

hlavní nedostatky: subjektivismus ve výběru indikátorů, absence všeobecně uznávaného indikátoru typu HDP využitelného pro parciální analýzy.

- **Psychologické přístupy :**

subjektivní indikátory kvality života (subjective well-being)

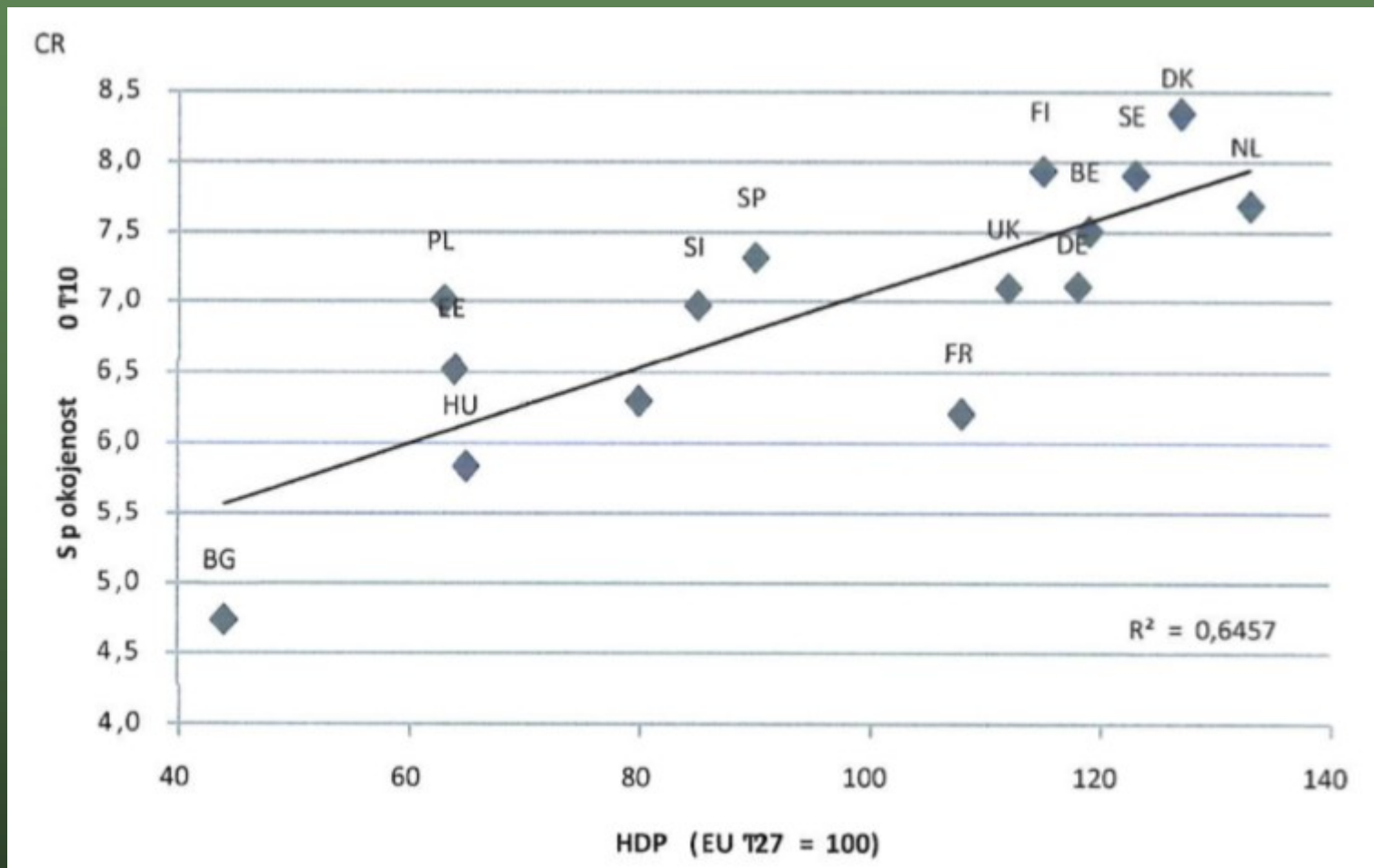
hlavní nedostatky: koncepční nevyjasněnost, limitované možnosti generalizace.

- **Ekonomické přístupy:**

míra uspokojení spotřebitelských preferencí obyvatelstva

hlavní nedostatky: silný redukcionismus (omezenost výběru indikátorů).

Relativní HDP a průměrné skóre spokojenosti v evropských zemích (2010)

Zdroj: HDP - Eurostat; spokojenost ESS (European social survey, 5, 2005).

Užitá metoda výzkumu – přístup z pozice hodnocení regionální kvality sociálního prostředí (KSP)

□ Hlavní cíl :

systemové vyhodnocení kvality sociálního prostředí na mikroregionální a mezoregionální úrovni – vazby na regionální konkurenceschopnost a zejména kvalitu podnikatelského prostředí (KPP).

Objektivní indikátory resp. faktory KSP (celkem 16 faktorů):

sociální faktory – *naděje dožití, vzdělanost, nezaměstnanost, rozvodovost, potratovost, kriminalita*

demografické faktory – *přirozený pohyb obyvatelstva, mechanický pohyb obyvatelstva, věková struktura obyvatelstva*

urbanistické faktory – *urbanizace, urbanistický rozvoj, urbanistické prostředí*

infrastrukturní faktory – *zdravotnická infrastruktura, sociální infrastruktura*

environmentální faktory – *krajinná struktura, kvalita ovzduší.*

Faktory KSP a jejich poziční význam

faktory	typologické skupiny	vazby na KSP
nezaměstnanost	sociální faktory	podstatné až velmi silné
vzdělanost	sociální faktory	podstatné až velmi silné
naděje dožití	sociální faktory	podstatné až velmi silné
potratovost	sociální faktory	střední až podstatné
rozvodovost	sociální faktory	střední až podstatné
kriminalita	sociální faktory	nízké až střední
přirozený pohyb obyvatelstva	demografické faktory	střední až podstatné
mechanický pohyb obyvatelstva	demografické faktory	střední až podstatné
věková struktura obyvatelstva	demografické faktory	diferenciované
urbanistický rozvoj	urbanistické faktory	podstatné až velmi silné
urbanistické prostředí	urbanistické faktory	střední až podstatné
úroveň urbanizace	urbanistické faktory	diferenciované
zdravotnická infrastruktura	infrastrukturní faktory	nízké až střední
sociální infrastruktura	infrastrukturní faktory	diferenciované
krajinná struktura	environmentální faktory	nízké až střední
kvalita ovzduší	environmentální faktory	nízké až střední

Poznámka: interpretace hodnot korelačního koeficientu.

Zdroj: vlastní výzkum.

Výsledky krajského hodnocení KSP

kraj	KSP celého kraje	KSP centra	počet ob. v tis. (sčítání 2011)
Pražský	2,50	x	1273
Středočeský	2,90	2,44	1275
Jihočeský	2,64	2,31	637
Plzeňský	2,91	2,56	575
Karlovarský	3,31	3,38	310
Ústecký	3,47	3,09	830
Liberecký	2,93	2,53	439
Královéhradecký	2,87	2,56	556
Pardubický	2,74	2,31	518
Vysočina	2,73	2,44	513
Jihomoravský	2,93	2,56	1170
Olomoucký	3,03	2,50	640
Zlínský	2,89	2,50	590
Moravskoslezský	3,40	3,50	1236
Česká republika	2,95	2,50	10562

Výsledky mikroregionálního hodnocení KSP podle regionů ORP

Typologie regionů (od nejlepší hodnoty 1 po nejhorší hodnotu 5):

Rozdíly oproti výsledkům hodnocení KPP:

- nižší úroveň diferenciacie (3/4 regionů spadá do průměrné skupiny)
- oproti KPP ne všechny póly rozvoje mají nadprůměrné hodnoty KSP
- volnější vazba KSP na velikost regionů ORP.

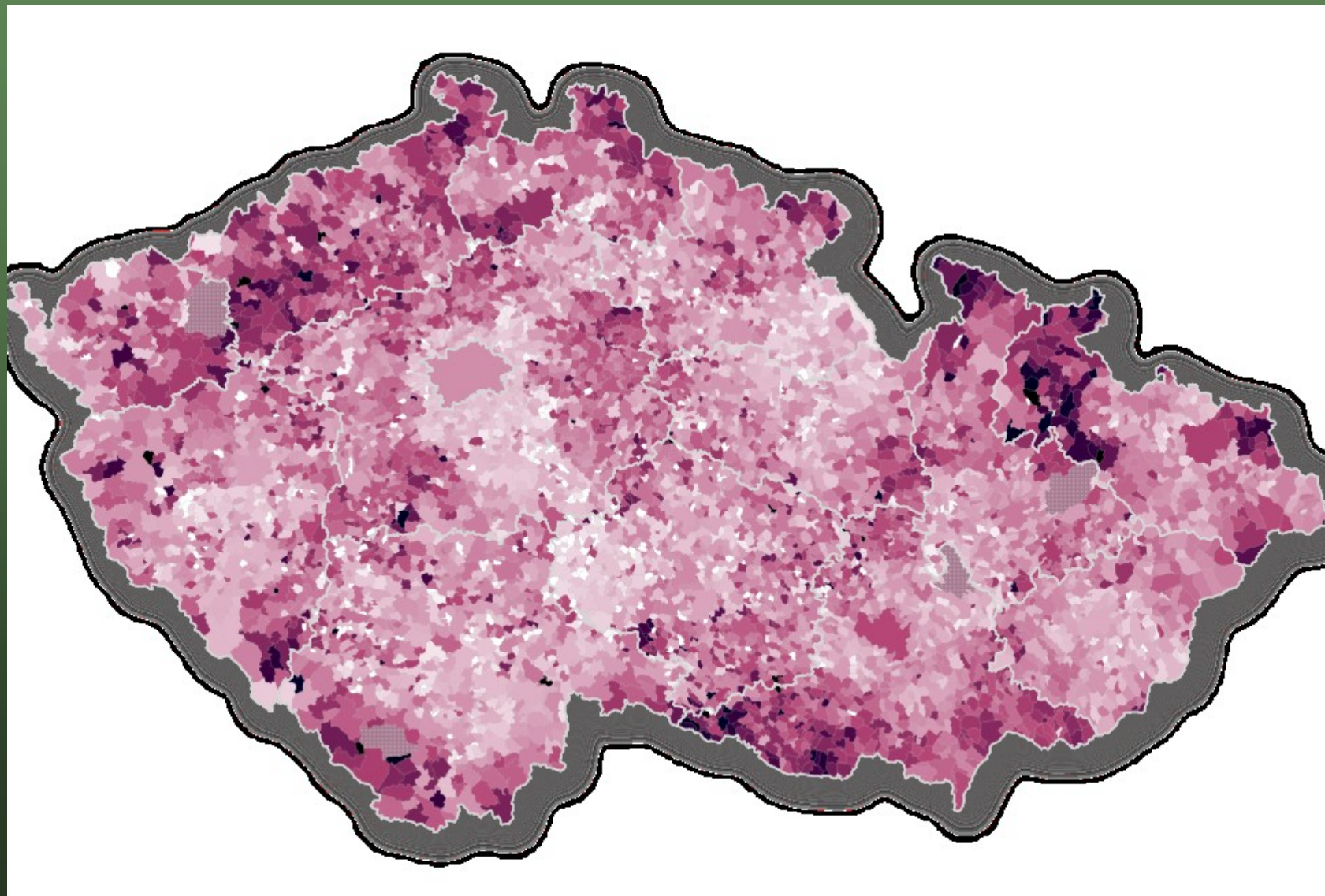
Generalizace výsledků pro hodnocení rovnováhy KPP a KSP

Progresivní typ – regiony se silně nadprůměrnou hodnotou KSP (cca 2,5 a nižší).

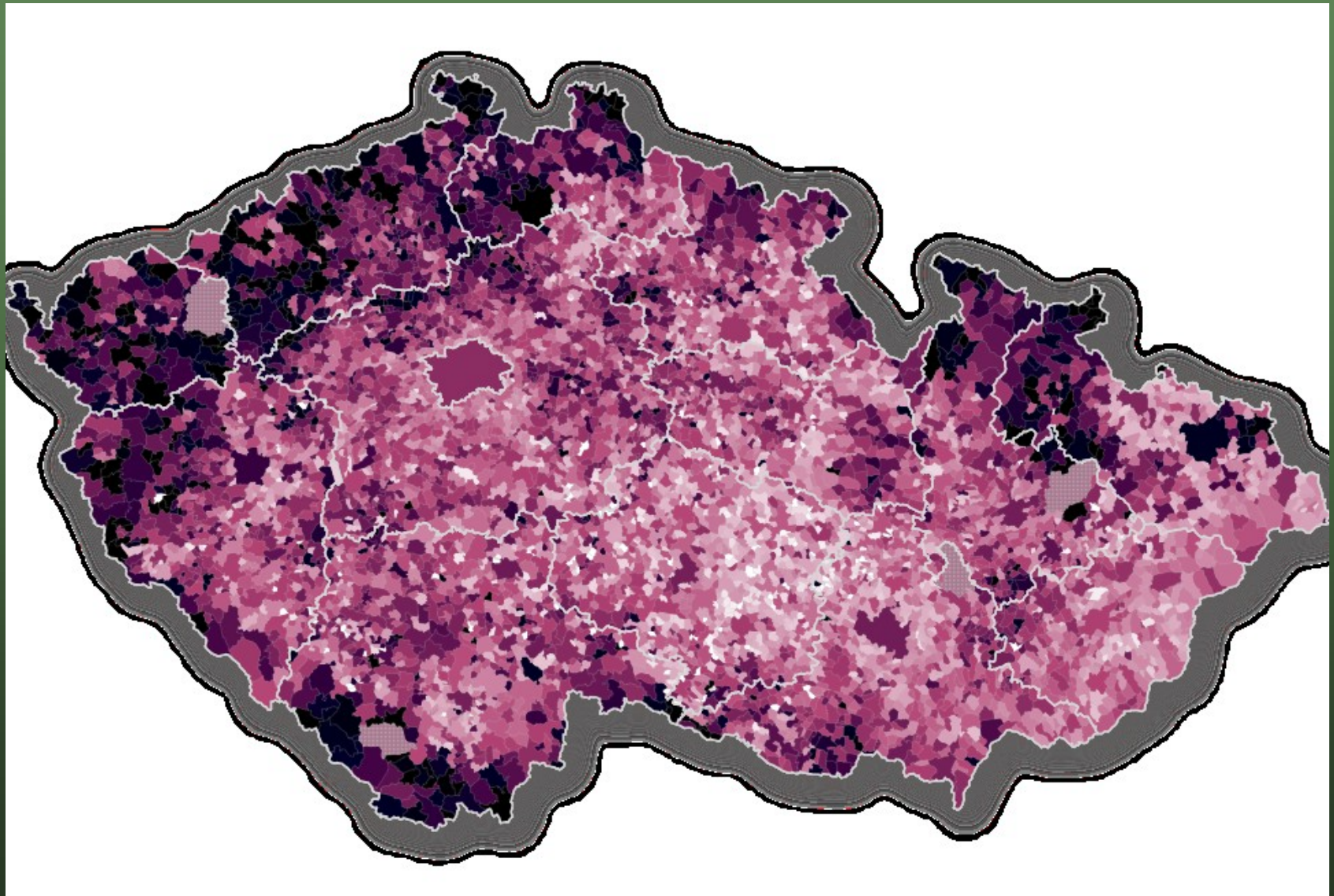
Standardní typ – regiony s průměrnou hodnotou KSP (2,5 až 3,5).

Regresivní typ – regiony se silně podprůměrnou hodnotou KSP (vyšší než 3,5).

Podíl nezaměstnaných osob

Podíl osob v exekuci

Pól rozvoje	ND	VZ	NZ	RO	PO	Kr	PP	MP	VS	UU	UR	UP	ZI	SI	KS	KO	CSH
Praha	1	1	1	2	3	5	2	1	5	1	3	1	1	4	5	4	40
Č. Budějovice	2	1	1	3	4	5	2	2	3	2	1	2	1	2	3	3	37
Plzeň	1	1	1	2	5	5	3	2	5	1	1	2	1	4	4	3	41
K. Vary	3	5	3	5	4	5	4	3	5	1	3	2	1	5	2	3	54
Ústí n. L.	4	4	4	4	5	5	2	3	1	1	3	3,5	1	2	3	4	49,5
Liberec	2	2	2	4	4	5	2	2	3	1	2	2,5	1	3	2	3	40,5
H. Králové	1	1	1	3	4	3	3	3	5	1	2	2	1	3	5	3	41
Pardubice	2	1	1	2	1	3	2	2	5	1	1	2	1	4	5	4	37
Jihlava	1	2	2	2	3	4	1	3	3	2	2	2	2	4	3	3	39
Brno	1	1	3	3	2	5	2	3	5	1	3	2	1	2	3	4	41
Olomouc	2	1	2	4	1	5	2	3	4	4	2	1	2	1	3	3	40
Zlín	1	1	2	2	3	3	4	4	5	1	3	3	1	1	2	4	39
Ostrava	4	3	5	4	3	5	4	4	4	1	3	3	1	2	5	5	56

Legenda k předchozí tabulce

faktory	typologické skupiny	zkratka
naděje dožití	sociální faktory	ND
vzdělanost	sociální faktory	VZ
nezaměstnanost	sociální faktory	NZ
rozvodovost	sociální faktory	RO
potratovost	sociální faktory	PO
kriminalita	sociální faktory	KR
přirozený pohyb obyvatelstva	demografické faktory	PP
mechanický pohyb obyvatelstva	demografické faktory	MP
věková struktura obyvatelstva	demografické faktory	VS
úroveň urbanizace	urbanistické faktory	UU
urbanistický rozvoj	urbanistické faktory	UR
urbanistické prostředí	urbanistické faktory	UP
zdravotnická infrastruktura	infrastrukturní faktory	ZI
sociální infrastruktura	infrastrukturní faktory	SI
krajinná struktura	environmentální faktory	KS
kvalita ovzduší	environmentální faktory	KO
celkový součet hodnot		CSH

Společnost Deloitte: projekt obce v datech

Název obce	Zdraví a životní prostředí	Mat. zabezpečení a vzdělání	Vztahy a služby	Kvalita života	Pořadí v roce 2019	Změna pořadí
Říčany	10.0	10.0	8.4	10.0	1	0
<u>Praha</u>	9.1	7.5	10.0	9.4	2	0
Slavkov u Brna	8.5	6.4	7.3	7.8	15	12
Brandýs(L.	8.0	8.0	6.4	7.7	5	1
Černošice	7.8	6.6	7.4	7.6	4	-1
<i>Hustopeče</i>	9.0	6.8	5.2	7.3	3	-3
<u>Brno</u>	8.5	4.0	7.9	7.3	6	-1
<i>Třeboň</i>	7.8	7.2	6.0	7.3	18	10
<i>Židlochovice</i>	8.7	6.4	5.4	7.1	7	-2
Turnov	8.2	5.7	6.2	7.0	11	1
Beroun	8.0	4.6	7.1	7.0	8	-3
<u>Č. Budějovice</u>	7.5	6.2	6.3	6.9	23	11
Kralupy/V.	6.6	5.5	7.8	6.9	31	18
Rosice	7.7	5.7	6.0	6.7	14	0
Vyškov	7.9	6.6	4.9	6.6	26	11
<u>H. Králové</u>	7.4	5.4	6.2	6.6	22	6
<u>Pardubice</u>	6.6	5.4	7.0	6.5	21	4
H. Brod	7.9	6.0	4.8	6.4	16	-2
Šlapanice	7.6	6.3	4.5	6.3	9	-10
Hořovice	7.9	6.0	4.4	6.3	28	8
<u>Plzeň</u>	6,4	4,3	7,2	6,3	12	-9

Consulting company Mercer: quality of living city ranking

Rank	City	Country/region
1	Vienna	Austria
2	Zürich	Switzerland
3	Vancouver	Canada
3	Munich	Germany
3	Auckland	New Zealand
6	Düsseldorf	Germany
7	Frankfurt	Germany
8	Copenhagen	Denmark
9	Geneva	Switzerland
10	Basel	Switzerland
11	Sydney	Australia
12	Amsterdam	Netherlands
13	Berlin	Germany
14	Bern	Switzerland
15	Wellington	New Zealand
16	Toronto	Canada
17	Luxembourg	Luxembourg
18	Ottawa	Canada
19	Montréal	Canada
20	Nuremberg	Germany
69	Prague	Czech Republic